

Sygn. akt II KK 3/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 stycznia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Grubba (przewodniczący)
SSN Krzysztof Cesarz (sprawozdawca)
SSN Michał Laskowski

Protokolant Marta Brylińska

w sprawie M. Z.

skazanego z art. 278 § 1 i art. 279 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 17 stycznia 2017 r.,

kasacji wniesionej na korzyść oskarżonego przez Rzecznika Praw Obywatelskich
od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w
Warszawie z dnia 28 sierpnia 2015 r., sygn. akt IV K 495/15,

**uchyla zaskarżony wyrok nakazowy i sprawę przekazuje do
ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Warszawy
Pragi-Południe w Warszawie**

UZASADNIENIE

Wyrokiem nakazowym Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie z dnia 28 sierpnia 2015 r., sygn. akt IV K 495/15 M. Z. został, przy zastosowaniu art. 4 § 1 i 58 § 3 k.k., skazany za dwa czyny z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 283 k.k. – na kary po roku i 6 miesięcy ograniczenia wolności i zobowiązany

do wykonywania w tym czasie nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze po 20 godzin w stosunku miesięcznym, oraz za czyn z art. 278 § 1 k.k. – na karę 6 miesięcy ograniczenia wolności i zobowiązany do wykonywania w tym czasie nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym. Następnie Sąd, na podstawie art. 85 i 86 § 1 i 3 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzekł karę łączną 2 lat ograniczenia wolności i zobowiązał oskarżonego do wykonywania w tym czasie nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym. Ponadto, na podstawie art. 46 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., oskarżony został zobowiązany do naprawienia szkód, poprzez zapłatę odpowiednich kwot na rzecz pokrzywdzonych.

Wyrok ten uprawomocnił się niezaskarżony przez żadną ze stron.

Postanowieniem z dnia 9 marca 2016 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie zarządził wykonanie wobec M. Z. zastępczej kary pozbawienia wolności w wymiarze 356 dni.

Obecnie, kasację od wyroku nakazowego wniósł na korzyść skazanego Rzecznik Praw Obywatelskich na podstawie art. 521 k.p.k. zarzucając „rażące naruszenie prawa procesowego, mogące mieć istotny wpływ na jego treść, tj. art. 500 § 1 i 3 k.p.k. w zw. z art. 501 pkt 3 k.p.k., poprzez wydanie w stosunku do M. Z. wyroku nakazowego w sytuacji, gdy w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wina oskarżonego o raz kwestia jego poczytalności budziły wątpliwości, a oskarżony winien mieć w toku postępowania obrońcę”.

Wskazując na powyższe, skarżący organ wniósł o: 1) dopuszczenie dowodu z pisma lek. med. J. S. – Ordynatora Oddziału Psychiatrii Sądowej Szpitala i Ambulatorium z Izby Chorych Aresztu Śledczego z dnia 25 listopada 2016 r., co do okoliczności występowania u oskarżonego choroby psychicznej; 2) uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja okazała się oczywiście zasadna i podlegała uwzględnieniu w całości na podstawie art. 535 § 5 k.p.k.

Zaskarżony wyrok nakazowy zapadł z rażącym naruszeniem art. 500 § 1 i 3 k.p.k., albowiem w sprawie brak było podstaw do wydania go w tym trybie. W myśl tych przepisów, wydanie wyroku nakazowego jest możliwe w przypadku, gdy

materiał dowodowy zebrany w sprawie pozwala na stwierdzenie, że okoliczności czynu i wina oskarżonego nie budzą wątpliwości. W przeciwnym razie konieczne jest rozpoznanie sprawy na rozprawie głównej.

Sąd Rejonowy, przystępując do rozpoznania niniejszej sprawy, dysponował sygnałem wskazującym na wątpliwości co do stanu zdrowia oskarżonego, bowiem podał on, że jest bezrobotny i pobiera zasiłek z Ośrodka Pomocy Społecznej na podstawie „II grupy inwalidzkiej”. O wydaniu wobec niego orzeczenia o stopniu niepełnosprawności M. Z. wspomniał także podczas policyjnego rozpytania oraz składając wyjaśnienia w dniu 27 stycznia 2015 r.

Istnienie wątpliwości co do stanu zdrowia psychicznego M. Z. potwierdza pismo lek. med. J. S. – Ordynatora Oddziału Psychiatrii Sądowej Aresztu Śledczego w W., z którego wynika, że oskarżony był w 2004 r. hospitalizowany z powodu schizofrenii paranoidalnej, a w dniach 29 lipca 2016 r. – 25 października 2016 r. przebywał na Oddziale, gdzie był leczony z powodu obniżonego nastroju i zgłaszanych myśli samobójczych.

Dlatego przyjęcie przez Sąd, że wina oskarżonego nie budzi wątpliwości, co jest jednym z warunków wydania na posiedzeniu wyroku nakazowego (art. 500 § 3 k.p.k.), było bezpodstawne. Zatem ujawniły się okoliczności, o których mowa w art. 79 § 1 pkt 3 i 4 k.p.k., rodzące obowiązek udziału obrońcy w postępowaniu, a zarazem wykluczające możliwość wydania wyroku nakazowego (art. 501 § 3 k.p.k.).

Zarzut podniesiony w kasacji okazał się więc zasadny. Oczywiście jest też możliwość istnienia wpływu tego uchybienia na treść wydanego w sprawie wyroku.

Mając na uwadze wskazane okoliczności, zaskarżony wyrok należało uchylić, a sprawę przekazać do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu Sądowi Rejonowemu dla Warszawy – Pragi Południe w Warszawie. Wobec wątpliwości co do stanu poczytalności oskarżonego w chwili popełniania zarzuconych mu czynów oraz co do aktualnego jego stanu psychicznego warunkującego możliwość brania udziału przez oskarżonego w postępowaniu lub prowadzenia obrony w sposób samodzielny oraz rozsądny, Sąd Rejonowy, ponownie rozpoznając sprawę, wyznaczy M. Z., w razie nieposiadania obrońcy z wyboru, obrońcę z urzędu, a następnie poweźmie kroki celem wydania opinii o stanie zdrowia psychicznego oskarżonego (art. 202 § 1 i następne k.p.k.).

Kierując się przedstawionymi wyżej względami, Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.

r.g.